VIIKONVAIHDE

PASSIPAIKALLA

Sihteerijuntta iski taas

Puoluesihteerit esittävät, että vastedes Suomen keskeiset vaalit järjestettäisiin vuorovuosin huhtikuussa. Puoluesihteerien äänitorven, kokoomuksen **Taru Tujusen** mukaan puolueiden henkiset ja taloudelliset voimavarat eivät riitä, jos kahdet isot vaalit sattuvat samalle vuodelle.

Takavuosina suuret päättäjät, esimerkiksi **Paavo Lipponen** (sd.) ja **Päivi Räsänen** (kd.) askaroivat useiden vaalien järjestämiseksi samaan aikaan voimavarojen säästämiseksi.

Puoluesihteerit ovat ottaneet samanlaisen politiikan ylipapiston roolin kuin työmarkkinajärjestöt. Edellinen neronleimaus oli keskustan **Jarmo Korhosen** johdolla valmisteltu niin monimutkainen vaalijärjestelmä, ettei siitä ottanut pirukaan selvä. Onneksi nykyinen eduskunta ryhdistäytyi ja kaatoi iljetyksen.

Luokkataiston tiellä

Presidentti **Sauli Niinistö** haluaa turvata suomalaisen osaamisen ja vaatii koululuokkia takaisin. Niinistön vuosipalkkio on noin viidesosa siitä, mitä filosofi **Pekka Himaselle** maksettiin samanlaisesta työstä, mutta presidentti tekee vuoden mittaan muutakin.

Toista ääripäätä edustaa kansanedustaja **Anna Kontula** (vas.), joka vaatii luopumaan kaikista luokkatasoista. Kautta aikojen lapset ovat kasvaneet eri-ikäisten sisarusten ryhmissä ja kokeneet pehmeän laskun aikuisuuteen, Kontula perustelee.

Eduskunnan johtavilla koulupoliitikoilla **Raija Vahasalolla** (kok.) ja **Inkeri Kerolalla** (kesk.) on täysi työ poimia kultajyviä tuossa ajatusmyrskyssä. SDP:n johtava koulupoliitikko **Jukka Gustafsson** menetti arvo- ja puhevaltansa, kun hänet syrjäytettiin opetusministerin paikalta.

Lakin paikka hakusessa

Anna Kontula vaatii myös, että koulupojilla saisi olla lakki päässä oppitunneilla. Kontulan mielestä lakin riisuminen sisätiloissa on talonpoikainen tapa, josta nykyaikaisessa yhteiskunnassa on syytä luopua.

Anna Kontula on yhteiskuntatutkija ja sen alan tohtori. Talonpoikaisessa yhteiskunnassa joskus eläneenä rohkenen silti nöyrästi täsmentää.

Muistini mukaan nimittäin vanhat talonpoikaisukot istuivat tuvassa sama karvalakki päässä kesät talvet. Nuoremmilla oli modernin turmeluksen osoituksena lippalakki. Lakki otettiin pois vain kirkossa ja ruokapöydässä.

Vanha kansakoulu yritti monen sukupolven ajan juuria tapaa käytöstä, mutta sillä on pitkät juuret. Nykyisin ministeritkin syövät lakki päässä.

Vanhuspalveluveroko?

Toinen Tampereen tohtori, erikoislääkäri **Hanna Tainio** (sd.) puolestaan on tyytymätön uuteen vanhuspalvelulakiin. Kiinassakin lapset velvoitetaan huolehtimaan vanhempiensa henkisestä ja aineellisesta hyvinvoinnista.

Vanhuspalvelulain mitoitus on 0,5 hoitajaa vanhusta kohti. Kiinalainen mitoitus on, että lapsen on käytävä kaksi kertaa kuussa vanhempiensa luona.

Ilmeisen looginen suomalainen sovellutus olisi varmaan työssä käyville säädettävä vanhuspalveluvero rangaistukseksi siitä, että he ovat hankkineet itselleen iäkkäät vanhemmat.

Tohtorit Kontula ja Tainio ovat eduskunnan istuntosalin totisimpia tovereita. Esimerkiksi Tainion kampanjointi rokotusten puolesta on suuriarvoista taikauskoisuuden kitkemistä. Akateemisina tutkijoina he ovat silti tottuneet etsimään asioista uusia näkökulmia.

Se on raikastava tuulahdus keskusteluun. Nykyinen suomalainen keskustelu on enimmäkseen eri puolueiden rasistien kilpailua siitä, kuka osaa törkeämmin tölväistä maahanmuuttajia joutumatta tuomituksi oikeudessa.

PEKKA ALAROTU

VIIKON VÄRSSY

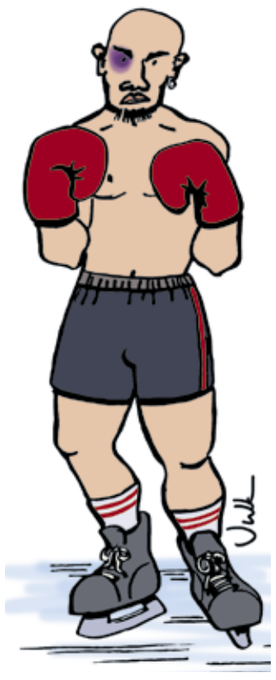

Kintaat, järki, aivan jäässä
mitä Hifkin johdon päässä?
meren takaa raakin rahtaa
joka yhtä Ruutuu vahtaa
kadoksissa kamraattihenki
raha kaunan koston renki
hitaat, kömpelöt, kankeat
pelitaitonsa varsin ankeat

tuoko väkivalta näkyvyyttä
ei kansa kyselekään syyttä
mikä on lajin koodi salainen
kuka käski, kuka on alainen
kyttyrää siitä väki jo tykkää
johto leikkii kuuromykkää
eipä yllätys olisi kummanen
lähtevät Lämsä ja Summanen

JUHA AALTOILA

MT 50 VUOTTA SITTEN – LA 2.11.

Lampaita, hevosia ja sikoja vähemmän kuin viime vuonna

Maataloushallituksessa on valmistunut tilasto, josta selviävät vuoden 1963 kotieläinten lukumääriä koskevan tiedustelun tulokset. Tiedot on saatu kesäkuun 15. päivän kyselyn perusteella. Hevosten lukumäärä on vuoden 1962 kesäkuusta pienentynyt n. 8 000 eläimellä. Kannan supistuminen on johtunut miltei yksinomaan täysi-ikäisten hevosten vähenemisestä. Hevosia oli kaikkiaan kesäkuussa 219 600. Lampaiden lukumäärä on pienentynyt vuoden aikana yli 40 000 eläimellä. Lammaskantaamme kokonaisuudessaan kuului kesäkuun puolivälissä enää vain 237 000 eläintä. Sikojen lukumäärä on vuoden aikana pienentynyt lähes 49 000 eläimellä. Sikoja oli kesäkuussa 521 700. Nautaeläinten lukumäärä on lisääntynyt 22 500 eläimellä. Nautakarjaa oli maassamme kesäkuun 15. päivänä kaikkiaan 2 174 800 eläintä.

jatkoa edelliseltä sivulta

Korhonen tuo ankkojen arkeen pysyvyyttä

Sarjakuvien maaseutu saa innoituksen lapsuuden kultaisista muistoista

Maaseutua Aku Ankka -sarjakuvissa edustaa Mummo Ankan maatila Ankkalinnaa ympäröivällä maaseudulla.

Kaino Vienon loi **Al Taliaferro**. Esikuvana oli oma anoppi. Renkinä Mummolla on Hansu Hanhi.

Tuotantosuuntaa on vaikea määrittää, sillä tilalla on porsaiden, lampaiden, Nantti-sonnin, Lotta-hevosen ja Päkä-vuohen lisäksi myös kanoja.

”**Walt Disney** ja **Carl Barks** olivat molemmat maalaispoikia. Maaseutua piirtäessä idylliset lapsuudenkuvat, kultaiset muistot, puskevat läpi. Lapsuuden kesät olivat aina lämpimiä”, miettii sarjakuvapiirtäjä **Kari Korhonen**.

”Mummo hyvin harvoin tuskailee tuotantotukien kanssa, sitä puolta ei nähdä”, hän sanoo. ”Siitä voisi tulla tarina! Tai Roope-setä perustaa maatilan viereen ja vie kaikki tuet.”

Amerikkalaiset ladot tuttuja

Yhdysvaltalainen maalaismaisema on käynyt Korhoselle Aku Ankka -lehdestä tutuksi. ”Minulle amerikkalaiset ladot ovat tutumpia kuin ne, joita näkee Pohjanmaalla.”

Ankkalinnahan sijaitsee Yhdysvalloissa, Calisotan osavaltiossa. Sen keksi Carl Barks.

Latojen lisäksi amerikkalaista kuvastoa ovat punaiset palopostit ja jenkkityyliset postilaatikot.

Ankkalinnassa kaikki autot ovat 1950-lukulaisia. ”Nykyään autot ovat käsittämättömän tylsän näköisiä, niitä ei erota toisistaan, 1950-luvun autoja on kivempi piirtää.”

Ainainen lokakuu

Don Rosa on sanonut, että Ankka-sarjoissa ympäristönä on lokakuu vuonna 1955. Nykyään sarjakuvissa tosin soitellaan kännykällä ja etsitään tietoa internetistä, myös kännykällä.

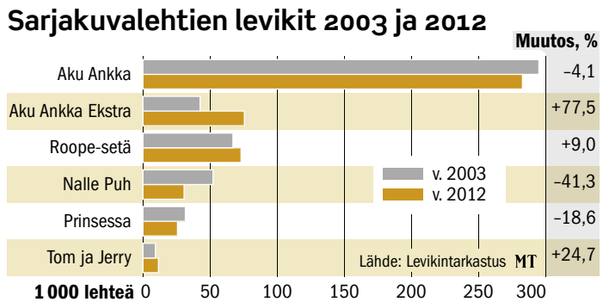

”Lukijat ovat konservatiivisia. Toimitukseen tulee paljon palautetta, jos mennään liian moderniksi”, Korhonen kertoo.

Hän pohtii, onko kyseessä vastareaktio maailman nopealle muuttumiselle. ”Halutaan, että jossain elämän osa-alueella kaikki on kuten ennenkin.”

Hän muistaa ensi kerran, kun piirsi Roopelle kännykän käteen. Faksivaihekin Aku Ankassa on nähty.

Entä tabletti? Korhonen ei osaa sanoa, onko kosketusnäyttöä hypistelty Ankka-tarinoissa. ”Muiden tekijöiden tarinoita ei tule luettua niin paljon kuin pitäisi.”

Nimiväännökset isälle

Korhonen tuo Ankka-tarinoihin pysyvyyttä. Jonen kahvila on hänen kehittelemänsä paikka, jossa ankat käyvät arkielämässä.

”Olen tapojeni orja, juon kahvini samassa paikassa. Miksei Ankoillakin voisi olla niin?”

Korhosta hymyilyttää, jos kaupan kassa näyttää samalta aina, kun Aku käy ostoksilla. Väritys voi olla erilainen, mutta Korhonen toivoo edes jonkun huomaavan, että myyjä on sama. ”Se luo pysyvyyttä.”

Korhonen mainitsee helmasynneikseen liian aikuiset eli tylsät tarinat ja monimutkaiset juonet.

Suomessa Aku Ankan lukijat ovat poikkeuksellisen vanhoja. Yli 12-vuotiaita lukijoita on 937 000, nuorempia 224 000.

”Muissa maissa sarjakuvat katsotaan lasten jutuksi. Parhaissa tarinoissa juoni viihdyttää sekä lasta että aikuista, mutta mukaan voi sirotella juttuja, jotka ovat isälle hauskoja, kuten nimiväännökset.”

Ankkalinnassa ei ole ruskaa

Suurin osa Korhosen tuotannosta menee suoraan kansainväliseen levitykseen. Yleismaailmallisen vaatimus ei hänen mukaansa rajoita tarinoiden kehittelyä.

”Hahmot toimivat luontaisten piirteidensä mukaan. Jos tuntee Ankkalinnan hyvin, se riittää.”

”Itara setä, onnekas serkku, veljenpojat – kaikki tuntevat nämä lähiympäristöstään.”

Korhosen mukaan tarinat tehdään yleensä vuodenaikaneutraaleiksi, sillä lehtiä julkaistaan eri maissa eri rytmissä. Syksyä ei Ankkalinnassa ole juuri ollenkaan. Se on sääli, jos pitää ruskasta, kuten Korhonen.

”Suomi-tarinoissa sai piirtää paljon tippuvia lehtiä. Ne väritetään Intiassa, sieltä voi tulla mitä vain.”

PAULA LIESMÄKI

Kari Korhosen tervehdys Maaseudun Tulevaisuuden lukijoille. Korhonen on käsikirjoittanut ja piirtänyt Pikku-Akua vuodesta 1999. Sarja sijoittuu maaseudulle, Kääkkylän kylään. Akun lisäksi tutuista hahmoina nähdään nuorempana vain Mummo Ankka.

Akun lippukunnan Tuomenmarjat-nimessä on juju muttei suomeksi

”Meitä sanottiin tuomenmarjoiksi siksi, että juoksimme niin hyvin”, **Aku Ankka** sanoi, kun asia tuli ensi kerran puheeksi.

Ei mennyt pienen pojan päässä jakeluun. Olisin osannut luetella ainakin tuhat juoksijaa, eikä yksikään ollut Tuomi.

Isompana opin, että tuomi on ruotsiksi hägg. Ruotsin kuuluisin juoksijahan oli sotien aikana maailmanennätyksiä tehtaillut **Gunder Hägg**!

Niin sen täytyi olla, Aku Ankka -lehdelle perin epätyypillinen laiska suomennos.

Mutta kun Ruotsissa Aku on Päivänkorento? Ei ole ollut aina: pari vuotta sitten **Mikael Schulman** luki ruotsalaisen Kalle Ankan vanhan vuosikerran uusintapainoksesta, kuinka Aku kehuu kuuluneensa Häggbären-lippukuntaan.

Englanniksi Akun lippukunta on Booneheads. **Daniel Boone** oli lännen valtauksen eränkävijä. Huvittavaksi lienee tarkoitettu, että lippukunnan nimi vääntyy helposti ”luupäiksi”. Akuhan ei mitenkään ollut voinut kuulua niin etevään lippukuntaan kuin Sudenpennut.

Sudenpentujen nimi on englanniksi Junior Woodchucks eli Metsämurmelit. Ruotsissa he ovat Vihertikkoja.

Sudenpennut on kansainvälinen nimitys pienimmille partiopojille, Suomessa 7–9-vuotiaille.

Wolf cub -nimen otti käyttöön partioliikkeen perustaja **Robert Baden-Powell** lähes sata vuotta sitten.

Aku opetti lukemaan

Aku Ankka opetti minut lukemaan tiistaina vähän ennen puoli seitsemää illalla. Päivämäärää en muista.

Viikonpäivän ja ajan tiedän: keskiviikkona ilmestyvä Aku tuli postissa jo tiistaisin, ja tiistaisin 18.30 oli Ulvilan kirkkokuoron harjoitukset. Isä ehti ennen niitä lukea minulle vain ensimmäisen tarinan. Jäin turhautuneena katselemaan kuvia. Yhtäkkiä puhekuplat alkoivat ”puhua”.

Haittapuolena oli, että opin tavaamaan vasta viisi vuotta myöhemmin, 10-vuotiaana. Siihen asti ainekirjoituksessa piti venyttää ja supistaa sanoja niin, etteivät ne jakautuneet kahdelle riville.

Oppi oli turha, sillä tavutusohjelma hoitaa nyt asian.

HEIKKI VUORELA

KOMMENTTI

Aikuinen ihminen ja lukee Aku Ankkaa

Olen aikuinen ja luen Aku Ankkaa. Lehtiä on pino makuuhuoneen lattialla ja lukemattomien jono on tällä hetkellä noin kymmenen lehteä.

Jono venyy välillä, koska haluan lukea lehden rauhassa. Haluan keskittyä ja miettiä. Haluan täydentää kuvaa maailmasta, jota olen päässäni rakentanut jo 30 vuotta. Niin kauan olen ollut kestotilaaja.

Haluan luoda Ankkalinnasta yhtenäisen ymmärrettävän maailman. Välillä mietin, että mielelläni tekisin sen todellisesta maailmasta, mutta se on kai liian monimutkainen, suuri ja hämmentävä. Välillä taas tuntuu, että tässä tosikko lukee Aku Ankkaa. Että luen lasten lehteä kuin se olisi aikuisten lehti.

Kaikkein eniten minua kiinnostavat uudet tiedot päähenkilöiden persoonista. Äskettäin lukemassani tarinassa Mummo Ankan patalaiska renki Hansu masentui. Tarinassa Hansusta paljastuivat hänelle tärkeä harrastus ja kaveri. Lisäksi Hansun elämänpiiriä laajennettiin maatilan ulkopuolelle.

Paljon kiinnostavampaa kuin Hansun tavallinen, lukemattomia kertoja nähty rooli työtä välttelevänä laiskurina.

Ankkalinnan maailman rakentamisessa suomalaisen **Kari Korhosen** sarjat ovat tavallisesti hyviä. Kuten hän haastattelussa sanoo, hän haluaa tarinoihin pysyvyyttä. Juuri noin! Silloin uudet tiedot voi liittää vanhoihin ja tarina antaa ajatuksia aikuiselle, vaikka juonessa olisikin ajateltu pääasiassa lapsia.

Sen sijaan Korhosen Suomi-tarinat ovat olleet kummallisia. Niissä paino on yhdellä vitsillä, sillä, että ankat ovat Suomessa. Tarina on alistettu mahdollisimman monelle murrevitsille ja yksinkertaisimpien suomalaisten stereotypioiden esittelylle. Jutut eivät kiinnity ankka-filosofiaan, jossa ankat ovat pääosassa, tapahtui seikkailu missä vain. Suomi-sarjoissa pääosassa on paikka.

Ehkä mielipiteeni johtuu siitä, että pidän enemmän arkisessa Ankkalinnassa tapahtuvista seikkailuista. Niissä kaupungista paljastuu aina uusia maisemia ja paikkoja.

Lisäksi sarjakuvat arkisista asioista ovat paljon vaativampia tehdä kuin avaruusseikkailut tai aarteen etsiminen. Siksi niistä tulee onnistuessaan helmiä. **Carl Barks** on Ankkalinnan arjen kuvaajana ylivertainen.

AIMO VAINIO